

Sygn. akt VU 929/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku G. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o ustalenie istnienia ubezpieczenia społecznego i wysokość składek na ubezpieczenia społeczne

na skutek odwołania G. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 lipca 2015 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 929/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 lipca 2015 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., stwierdził, iż G. S. jest dłużnikiem ZUS-u z tytułu nieopłaconych składek w łącznej wysokości 3.108,42 zł, w tym z tytułu składek na:

- ubezpieczenia społeczne za okres od lutego 2015 roku do kwietnia 2015 roku w kwocie 2.095,59 zł oraz należne składki w kwocie 48,00 zł,

-ubezpieczenia zdrowotne za okres od lutego 2015 roku do kwietnia 2015 roku w kwocie 838,23 zł oraz należne odsetki w kwocie 8,00 zł,

-Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od lutego 2015 roku do kwietnia 2015 roku w kwocie 174,60 zł oraz należne odsetki w kwocie 0,00 zł.

Jako podstawę rozstrzygnięcia organ rentowy wskazał z art. 83 ust. 1, art. 32 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.).

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji skarżący G. S. wniósł o jej uchylenie. Skarżący zakwestionował narzucony mu obowiązek podlegania ubezpieczeniu społecznemu, wyrażający się w konieczności obowiązkowego ubezpieczenia samego siebie w ZUS w zakresie ubezpieczeń emerytalnych, rentowych, wypadkowych oraz ubezpieczenia zdrowotnego i składek na fundusz pracy. Jednocześnie podniósł, że ustawa z dnia 12 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych jest sprzeczna z art. 31, 64 i 67 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 22 i 25 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka.

ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

G. S. od dnia 1 stycznia 1999 roku zgłosił się do ubezpieczeń emerytalnego, rentowego, chorobowego, wypadkowego i ubezpieczenia zdrowotnego, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność. Od lipca 2015 roku G. S. nie przekazał dokumentów rozliczeniowych z wykazaniem należnych składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenia zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej.

(okoliczności niesporne)

Wnioskodawca odwoływał się już wielokrotnie do Sądu od decyzji o podleganiu ubezpieczeniom społecznym, zdrowotnemu, stwierdzających wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na te ubezpieczenia oraz na Fundusz Pracy, wydawanych w związku z niedopełnieniem przez wnioskodawcę, jako płatnika składek, ciężących na nim obowiązków, podnosząc tożsame zarzuty, jak w odwołaniu od przedmiotowej decyzji. I tak:

- wyrokiem z dnia 28 listopada 2012 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt V U 768/12 oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 6 czerwca 2012 roku, natomiast Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 3 października 2013 roku, sygn. akt III AUa 80/13 oddalił apelację wnioskodawcy,

- wyrokiem z dnia 12 marca 2013 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, sygn. akt V U 24/13 oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 15 listopada 2012 roku, natomiast Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 29 stycznia 2014 roku, sygn. akt III AUa 708/13 oddalił apelację wnioskodawcy,

- wyrokiem z dnia 23 października 2013 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołanie wnioskodawcy,

- wyrokiem z dnia 30 grudnia 2014 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, sygn. akt V U 5114/14 oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 3 marca 2014 roku, z dnia 17 kwietnia 2014 roku, z dnia 30 kwietnia 2014 roku,

- wyrokiem z dnia 15 maja 2015 roku, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, sygn. akt V U 278/15 oddalił odwołanie wnioskodawcy,

- wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2015 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, sygn. akt V U 554/15 oddalił odwołanie wnioskodawcy.

(okoliczności niesporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

odwołanie jest bezzasadne.

Zgodnie z treścią art. 2 ustawy z dnia 12 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 963)) ustawa ta określa m.in. zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasady ustalania składek na ubezpieczenia społeczne oraz podstaw ich wymiaru. W art. 6 ustawy wymienione są sytuacje, kiedy podleganie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z wymienionych w tym przepisie tytułów jest obowiązkowe. I tak zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 wyżej wymienionej ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące z zastrzeżeniem art. 8 oraz art. 9 podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. W myśl natomiast art. 12 ust. 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Na podstawie natomiast art. 66 ust. 1 pkt 1 lit c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 581) osoby prowadzące działalność pozarolniczą lub osoby z nimi współpracujące z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu, co w konsekwencji powoduje obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 6 września 2011 roku, I UK 64/11, przepis art. 6 wyżej wymienionej ustawy jest przepisem bezwzględnie obowiązującym. Osoby fizyczne znajdujące się w sytuacji prawnej opisanej, w którymś z kilkunastu punktów art. 6 ust 1 tej ustawy nie mogą w zasadzie dokonać wyboru między podleganiem albo niepodleganiem tym ubezpieczeniom. Sąd Okręgowy podziela powyższy pogląd. Tym samym zgodzić należy się z organem rentowym, że pozarolnicza działalność jest obowiązkowym tytułem do ubezpieczeń społecznych i w związku z tym G. S. jest zobowiązany do opłacania należnych składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz ubezpieczenie chorobowe. Ustawodawca nie przewidział bowiem, w sytuacji prowadzenia przez osobę fizyczną pozarolniczej działalności gospodarczej, prawa wyboru osoby, która mogłaby samodzielnie zdecydować o podleganiu ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Prawo wyboru ograniczone jest tylko w odniesieniu do ubezpieczenia chorobowego, bowiem zgodnie z treścią art. 11 ust. 2 ustawy dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu podlegają, na swój wniosek, osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione m.in. w art. 6 ust 1 pkt 5, a więc prowadzące pozarolniczą działalność.

Podkreślić przy tym należy, iż zarówno w judykaturze, jak i w doktrynie przyjmuje się jednolicie, że prawo ubezpieczeń społecznych stanowi odrębną gałąź prawa w stosunku do prawa cywilnego, a jego przepisy mają charakter przepisów prawa publicznego, w których strony nie korzystają ze swoich praw podmiotowych regulowanych prawem prywatnym - Kodeksem cywilnym lub Kodeksem pracy, lecz w których Zakład Ubezpieczeń Społecznych realizuje wobec innego uczestnika stosunku prawnego ustawowe kompetencje organu władzy publicznej. Z tego względu stosunek ubezpieczenia społecznego nie jest stosunkiem cywilnoprawnym, opartym na równorzędności jego podmiotów i wzajemności (ekwiwalentności) świadczeń, lecz uregulowanym ustawowo stosunkiem publicznoprawnym opartym na zasadzie solidaryzmu, a wynikające z niego świadczenia stron tego stosunku nie są świadczeniami cywilnoprawnymi (patrz uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2007 roku, II UK 106/07).

Odnosząc się natomiast do kwestii zasadności ustalenia przez organ rentowy wysokości składki na Fundusz Pracy wskazać należy, iż również w tej części odwołanie G. S., nie jest uzasadnione. Jak wynika bowiem z treści art. 104 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 645) osoby prowadzące pozarolniczą działalność opłacają obowiązkowo składki na Fundusz Pracy.

Wskazać również należy, iż zgodnie z treścią art. 38 ust. 1 ustawy w razie sporu dotyczącego obowiązku ubezpieczeń społecznych Zakład wydaje decyzję osobie zainteresowanej oraz płatnikowi składek. Ustęp 2 art. 38 stanowi zaś, że nie później niż w terminie 7 dni od uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 1, płatnik składek jest zobowiązany przekazać do Zakładu dokumenty związane z ubezpieczeniami społecznymi określone w ustawie za okres objęły decyzją.

Wobec powyższego, zakwestionowanie przez G. S. samej zasady obowiązkowego podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz opłacania składki na Fundusz Pracy, nie może odnieść zamierzonego skutku.

Według Sądu Okręgowego, wyżej wymienione przepisy będące podstawą do obowiązkowego objęcia skarżącego ubezpieczeniem społecznym, wbrew stanowisku G. S., nie stanowią naruszenia art. 31, 64 i 67 Konstytucji.

W art. 31 Konstytucji została wprowadzona zasada wolności. Wolność człowieka jest wartością, która została poddana ochronie prawnej, stąd każdy jest zobowiązany szanować wolność i prawa innych osób. Z tego wynika zakaz zmuszania kogokolwiek do działań, których prawo, jako podstawowy regulator stosunków społecznych, jemu nie nakazuje. Oznacza to wolność działania człowieka wszędzie tam, gdzie prawo nie wprowadza zakazów. Jest to całkowite odwrócenie sytuacji istniejącej w odniesieniu do państwa i jego organów. Organ państwa działa tam i o tyle, gdzie i o

ile został do tego przez prawo uprawniony i działa z powołaniem się na podstawę prawną. Obywatel zaś może działać wszędzie tam, gdzie ustawa nie wprowadziła zakazów, nie zabroniła mu działania.

W art. 64 Konstytucji uregulowane zostało prawo do własności, innych praw majątkowych i prawo ich dziedziczenia.

Jak natomiast wynika z art. 67 ust. 1 Konstytucji obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. W ust. 2 art. 67 Konstytucji wskazano, że obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i nie mający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa.

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 10 lutego 2011 roku, I OSK 1771/2010, art. 67 Konstytucji mówiąc o zabezpieczeniu społecznym i nadając mu powszechny charakter, wyraża nakaz ustanowienia systemu tego zabezpieczenia i określenia systemu jego finansowania. System zabezpieczenia społecznego opiera się na zasadzie różnego rodzaju obciążeń, nakładanych zarówno na pracodawców, jak i na osoby zatrudnione, a obciążenia te częściowo ujmowane są jako swego rodzaju zaliczka na poczet przyszłych świadczeń indywidualnych, a w pozostałym zakresie postrzegać je należy jako przejaw solidaryzmu społecznego. Z art. 67 Konstytucji wynika obowiązek ustawodawcy do sprecyzowania pojęć choroby, inwalidztwa i wieku emerytalnego, a więc stworzenia prawnej infrastruktury dla systemu zabezpieczenia społecznego. Artykuł 67 ma w poważnym stopniu znaczenie odsyłające, bo zakres i formy zabezpieczenia społecznego określić ma ustawa. Poza wskazaniem podstawowych sytuacji, gdy obywatelowi musi przysługiwać prawo do zabezpieczenia społecznego, ustalenie spraw pozostałych zostało powierzone ustawodawcy zwykłemu. Regulacje ustawowe muszą być kształtowane w taki sposób, by z jednej strony uwzględniały istniejące potrzeby, a z drugiej możliwości ich zaspokojenia.

Aby zrealizować cel określony w art. 67 Konstytucji ustawodawca wprowadził regulacje m.in. w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd Okręgowy uznał, iż zaskarżona decyzja organu rentowego odpowiada prawu.

Dodatkowo podnieść należy, iż stosownie do art. 188 Konstytucji orzekanie w sprawie zgodności ustaw z Konstytucją należy do kompetencji Trybunału Konstytucyjnego, przy czym z wnioskiem w tym przedmiocie mogą wystąpić organy i podmioty wskazane w art. 191 Konstytucji.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. § 1 k.p.c., orzekł, jak w sentencji.